

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 59.538/3
van 30 juni 2016

over

een amendement op een ontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin'

Op 6 juni 2016 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een amendement op een ontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin'.

Het amendement is door de derde kamer onderzocht op 28 juni 2016. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 30 juni 2016.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP VAN AMENDEMENT

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van amendement strekt tot het invoeren van een decretale basis voor een nieuw financieringsmodel voor de infrastructuur van de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf, waarbij een forfaitaire subsidiëring wordt ingevoerd als tegemoetkoming in de infrastructuurkosten per erkende woongelegenheid voor die centra. Hierbij wordt niet langer een onderscheid gemaakt naargelang de rechtsvorm van de betrokken woonzorgvoorzieningen.

Daartoe worden twee nieuwe bepalingen in het ontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin' ingevoegd, die er respectievelijk toe strekken om de toepassing van artikel 63 van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 te beperken tot de dagverzorgingscentra en om een nieuw artikel 63/1 in te voegen in dat decreet, waarbij de Vlaamse Regering wordt gemachtigd om subsidies te verlenen als forfaitaire tegemoetkoming in de infrastructuurkosten van de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf binnen de door de decreetgever vastgestelde perken.

VORMVEREISTEN

3. Bij artikel 4, § 2, 1°, van het decreet van 7 december 2007 'houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid en van een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (Kandidaat-)pleegzorgers' wordt voorgeschreven dat alle voorontwerpen van decreet inzake het Vlaamse welzijns-, gezondheids- en gezinsbeleid waaraan de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring heeft gehecht, om advies aan de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid worden voorgelegd. Ook al worden amendementen op (voor)ontwerpen van decreet niet uitdrukkelijk vermeld in die decretale bepaling, toch is het raadzaam om ook het ontwerp van amendement om advies aan die adviesraad voor te leggen, te meer daar het om een belangrijke beleidsoptie gaat.

¹ Aangezien het om een amendement op een ontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

ONDERZOEK VAN HET AMENDEMENT

4. De ontworpen regeling heeft tot gevolg dat er op het vlak van de subsidiëring van investeringen een verschillende behandeling ontstaat tussen enerzijds de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf en anderzijds de dagverzorgingscentra, die tot nog toe op dezelfde wijze werden behandeld.

In de toelichting bij het ontwerp van amendement is enkel de volgende verantwoording opgenomen:

“Hoewel in de resolutie ook dagverzorgingscentra werden opgenomen, blijft deze infrastructuur wel subsidiabel via de klassieke financiering van VIPA. Dit werd zo bepaald in het Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van de regels voor het verlenen van de voorafgaande vergunning voor sommige woonzorgvoorzieningen, wat betreft de lokale en regionale dienstencentra dat werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15 januari 2016.”

Een dergelijke toelichting is niet van aard om een afdoende verantwoording te bieden voor het gemaakte onderscheid. De stellers van het ontwerp zullen, in het licht van het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, op een meer adequate wijze moeten kunnen verantwoorden waarom het oude financieringssysteem blijft gelden voor de dagverzorgingscentra. Zij nemen die verantwoording bij voorkeur op in de toelichting bij het in te dienen amendement.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Jo BAERT

netwerk
tegen
armoede

Netwerk tegen Armoede

Vooruitgangstraat 323 bus 6 - 1030 Brussel / tel. 02-204 06 50 / fax : 02-204 06 59
info@netwerktegenarmoede.be / www.netwerktegenarmoede.be

---

advies infrastructuurforfait

Algemeen

Op 19 juli 2016 ontving het Netwerk tegen Armoede de vraag om input te leveren voor een armoedetoets op het regelgevend werk voor een infrastructuurforfait voor de woonzorgcentra. Aangezien we in dit dossier eenmalig korte input leveren, benoemen we dit als advies en niet als armoedetoets. Het Netwerk tegen Armoede ging in dialoog met de Vlaamse Ouderenraad over deze adviesvraag. Hun input wordt meegegeven in een document hierbij.

Het Netwerk tegen Armoede heeft geen advies louter over het concept van een infrastructuurforfait. Vanuit de ervaringskennis van mensen in armoede waren er geen directe aanbevelingen hierover. Wel wensen we de vraag naar input aan te grijpen om kort enkele belangrijke knelpunten mbt de financiële toegankelijkheid van woonzorgcentra op te lijsten. Een infrastructuurforfait mag deze financiële toegankelijkheid alleszins niet nog meer onder druk zetten.

Financiële toegankelijkheid van woonzorg

Wanneer mensen in armoede nadenken over ouder worden, dienen zich een aantal duidelijke thema's aan waarover ze zich zorgen maken met het oog op de toekomst. Het gaat om wonen, gezondheid, inkomen, kinderen, eenzaamheid en uitvaart. Zeker op vlak van wonen, gezondheid en inkomen gaat het eigenlijk om een voortzetting of versterking van hetgeen mensen in armoede al op vroegere leeftijd als problemen tegenkomen: ze hebben doorgaans een slechtere gezondheid dan gemiddeld en minder toegang tot gezondheidszorg, betaalbaar en gezond wonen vormt vaak een probleem, net als inkomen. Wanneer mensen ouder worden lijken deze problemen zich nog te versterken.¹

"Rusthuizen zijn duur. Of als ge een verpleegster thuis gaat hebben enzo, 't gaat allemaal betaald moeten worden. Ge moet maken dat ge geld hebt. Ik ga dat nooit kunnen. Langs

---

¹ Uit 'van dag tot (oude) dag'. Hoe denken mensen in armoede over later? Een project binnen de campagne vroeger nadenken over later van de Koning Boudewijnstichting

*de ene kant maak ik mij daar zorgen over maar langs de andere kant ook niet want ik leef van dag tot dag, wat morgen komt, dat zie ik morgen wel."*²

*"Ik heb nooit gepland. Pas nadat ik uit het ziekenhuis kwam, heb ik mij ingeschreven in een bejaardentehuis. Erfenis, pensioensparen, uitvaart? Ik heb niks, zodus. Er gaat niks overblijven want dat hebben ze nu ook gedaan, ze hebben mijn kinderen (met wie ze geen contact meer heeft) aangeschreven om bij te leggen voor het bejaardentehuis want mijn pensioen is niet groot genoeg. Zelfs voor een klein kamerke kom ik niet toe."*³

- Mensen in armoede hebben een eerder negatief beeld over woonzorgcentra. Hun beeld over assistentiewoningen is iets beter maar dit woonaanbod zien ze voor zichzelf niet als een optie wegens veel te duur. Men maakt zich ook zorgen over de kostprijs van een rusthuis in verhouding tot het dikwijls lage pensioen (of IGO) dat men krijgt⁴;
- We zien verschillen in de dagprijs die een woonzorgcentrum vraagt, maar ook in wat er in de dagprijs is inbegrepen en in de kwaliteit er wordt geboden⁵ ;
- Er zijn verschillen in de manier waarop onderhoudsplicht lokaal wordt toegepast en in de wijze waarop OCMW's tussenkomen in kosten⁶. Zo moeten mensen hun oude dag soms tegen hun wens in doorbrengen in een kamer voor 2 personen;
- De voorwaarden die er spelen om in aanmerking te komen voor een plaats in een woonzorgcentrum zijn verschillend. Bijvoorbeeld 'kinderen hebben die in de buurt wonen'.

Het Netwerk tegen Armoede wenst over deze knelpunten en mogelijke oplossingen hiervoor in dialoog te gaan. We verwijzen in dit verband ook onder andere naar het advies dat we aanleverden over de Vlaamse sociale bescherming.⁷

Conclusie

Het Netwerk tegen Armoede wenst bovenstaande input als advies te benoemen en niet als armoedetoets. Zowel het Netwerk tegen Armoede als de Vlaamse Ouderenraad formuleren heel wat knelpunten met betrekking tot de financiële toegankelijkheid van woonzorg. Deze knelpunten verdienen meer aandacht van de beleidsmakers. Het infrastructuurforfait mag de druk op de financiële toegankelijkheid van woonzorg alleszins niet nog groter maken.

---

², ³, ⁴ Uit 'van dag tot (oude) dag'. Hoe denken mensen in armoede over later? Een project binnen de campagne vroeger nadenken over later van de Koning Boudewijnstichting

⁵ Conclusie onder andere uit groepsgesprek in PSC Open Huis

⁶ Verslag beleidsdag Netwerk tegen Armoede over ouderen 151203

⁷ 160825 Advies over het voorontwerp van BVR houdende de uitvoering van het decreet van 24 juni 2016 houdende de Vlaamse sociale bescherming

Input Vlaamse Ouderenraad

Het Netwerk tegen Armoede ging in dialoog met de Vlaamse Ouderenraad over de adviesvraag over het infrastructuurforfait. De Vlaamse Ouderenraad formuleerde volgende vragen en bedenkingen:

Uitgangspunt

Het uitgangspunt van de Vlaamse Ouderenraad is dat iedere zorgbehoevende persoon beroep moet kunnen doen op kwalitatieve, toegankelijke en betaalbare zorg. Het recht op zorg impliceert dat de overheid de toegang van alle ouderen tot een kwalitatief en betaalbaar zorgaanbod garandeert.

Bredere beschouwingen met betrekking tot de betaalbaarheid van residentiële zorg voor mensen in armoede

- De betaalbaarheid van de zorg is voor ouderen onlosmakelijk verbonden met hun algemene bestaanszekerheid. Voldoende hoge pensioenen, de pensioenen vrijwaren van indexsprongen en een automatische en structurele koppeling van pensioenen aan de evolutie van de welvaart zijn daarvoor essentieel.
- Een verblijf in een woonzorgcentrum wordt door veel ouderen als duur, zelfs onbetaalbaar, ervaren. Niet alleen vormt die hoge kostprijs voor ouderen met een laag inkomen een financiële barrière op zich, ook bestaat het risico dat deze deels op hun kinderen wordt verhaald. Hierdoor zet een aantal oudere zorgbehoevendenden allicht niet de stap naar een verblijf in een woonzorgcentrum als dit aangewezen lijkt. Uit vrees dat deze groep buiten beeld blijft bij de beoordeling van de betaalbaarheid van zorg, dringt de Vlaamse Ouderenraad aan op onderzoek waarbij de non-take-up van ouderenzorg (in het bijzonder de residentiële zorg) in kaart wordt gebracht.
- Het pensioen, de IGO, de THAB en de Vlaamse zorgverzekering dragen uiteraard bij tot de betaalbaarheid van de zorg voor ouderen. Toch waarschuwt de Vlaamse Ouderenraad dat:
  - o deze tegemoetkomingen in veel gevallen ontoereikend zijn om de volledige kostprijs van het verblijf in een woonzorgcentrum te dekken;
  - o deze gekenmerkt worden door een aanzienlijke mate van non-take-up, zeker wat betreft de THAB, de IGO en andere sociale rechten;

- o niet alle ouderen voldoen aan alle voorwaarden voor deze financiële ondersteuning, vb.: zo impliceert de beslissing om de IGO voortaan enkel toe te kennen aan ouderen die de laatste 5 jaar ononderbroken in België hebben verbleven (en in totaal minstens 10 jaar doorheen hun leven) het risico dat deze groep ouderen in tussentijd moeilijker beroep zal kunnen doen op zorg.

Vaststellingen betreffende de nieuwe infrastructuursubsidie:

- Om te vermijden dat er een duaal aanbod ontstaat waarbij de toegang tot kwalitatieve zorg afhankelijk is van het inkomen, is onder meer een door de overheid gestuurd en gecontroleerd prijzenbeleid een belangrijk instrument. In die zin is het positief dat de subsidie voor infrastructuurwerken zich moet vertalen in een mildere dagprijs voor de gebruiker.
- Uit een vergelijkende studie van Prof. Pacolet betreffende de bouwkost en dagprijs in door VIPA-gesubsidieerde woonzorgcentra en niet-gesubsidieerde woonzorgcentra bleek dat de VIPA-gesubsidieerde projecten doorgaans duurder waren maar beter scoorden op vlak van kwaliteit. Bij de overstap naar het nieuwe systeem moet erover gewaakt worden dat initiatiefnemers ook hier gestimuleerd worden om de kwaliteit van de infrastructuurwerken te verzekeren.
- Het nieuwe infrastructuursysteem is voor de Vlaamse overheid voordeliger gezien de tussenkomst daalt van 60% naar 38%. Samen met andere besparingen in de residentiële ouderenzorg verhoogt dit de druk op de dagprijs. Positief is wel dat alle woonzorgcentra en centra voor kortverblijf, ongeacht hun beheersvorm, beroep kunnen doen op het nieuwe subsidiëringssysteem.
- In de resolutie van 19 juni 2013 betreffende de infrastructuursubsidiëring van woonzorgvoorzieningen vraagt het Vlaams Parlement dat de financiële toegankelijkheid van de ouderenzorg wordt gevrijwaard voor de gebruikers, in het bijzonder voor de financieel zwaksten. De Vlaamse Ouderenraad stelt vast dat er in het Besluit van de Vlaamse regering geen selectieve of gedifferentieerde maatregelen werden opgenomen voor de financieel zwaksten en dat deze maatregelen best gekaderd worden binnen de brede financiële ondersteuning en betaalbare ouderenzorg.

Aanbevelingen en vragen:

- De voorbije jaren en ook de volgende jaren zal door de overgangsfase bespaard worden op de budgetten voor infrastructuur in de ouderenzorg. Door de bevriezing van de VIPA-subsidies werden heel wat initiatieven afgevoerd en gingen voorzieningen op zoek naar eigen financiering. Het is onvoldoende duidelijk wat de effecten zijn op de dagprijzen, betaalbaarheid en beschikbaarheid van de zorg.

- Met het oog op de betaalbaarheid van de zorg dringt de Vlaamse Ouderenraad aan op een globale evaluatie van de financiële ondersteuning voor mensen met een langdurige zorgbehoefte. Deze moet richting geven aan de verdere uitbouw van de Vlaamse Sociale Bescherming en infrastructuursubsidie.
- Een ontoereikende subsidie voor (ver)bouwkosten houdt het risico in dat de dagprijzen verder zullen stijgen en de (ver)bouwkosten door de bewoner gedragen worden. De Vlaamse Ouderenraad mist objectieve cijfers en prognoses waaruit blijkt in hoeverre het forfaitair bedrag van vijf euro per woongelegenheden de meerprijs van de investeringen voor de gebruiker dekt of mildert.
- Het is tot nog toe onduidelijk welke determinanten de omvang van de dagprijs exact bepalen. De Vlaamse Ouderenraad vraagt een strikte opvolging en begrenzing van de dagprijzen en een transparant prijzenbeleid waarbij de Vlaamse overheid correcte en betrouwbare gegevens met betrekking tot de dagprijzen kan voorleggen.
- Het vrijblijvend karakter van de infrastructuursubsidie biedt de mogelijkheid aan woonzorgcentra om niet in te stappen in het systeem. Dit heeft niet enkel als gevolg dat de meerkost volledig aangerekend kan worden aan gebruikers, maar ze vallen bovendien ook buiten de bijkomende eisen die verbonden zijn aan de infrastructuursubsidie. Met het oog op het garanderen van de kwaliteit van de zorg kan het wenselijk zijn om deze voorwaarden te veralgemenen naar de hele sector.
- Het 'Charter armoede in woonzorgcentra' werd gelanceerd in het najaar van 2015 en heeft als voornaamste doelstellingen het garanderen van de (financiële) toegankelijkheid voor bewoners en het tegengaan van sociale uitsluiting. De Vlaamse Ouderenraad pleit voor een verdere bewustmaking van woonzorgcentra betreffende de moeilijkheden die ouderen in armoede kennen en ervaren en vraagt een meer dwingende en tastbare navolging van het charter.
- De Vlaamse Ouderenraad stelt grote verschillen vast in dagprijzen, welke niet altijd 'all-in' zijn. Elke voorziening moet zich dan ook engageren om alle kosten van kwalitatieve basiszorg en dienstverlening in de dagprijs te voorzien, supplementen te beperken en daarover op een begrijpelijke en transparante manier te communiceren (cfr. Charter armoede). Bewoners hebben recht op een transparante factuur met een duidelijke opsplitsing tussen zorg-, woon- en leefkosten.
- Er is nog steeds een onderfinanciering binnen de residentiële zorg. Voor een belangrijk aantal RVT-gerechtigden is er geen RVT-financiering, zij ontvangen een lager ROB-forfait. Voor de Vlaamse Ouderenraad moeten alle zwaar zorgbehoevende ouderen met dezelfde objectief vastgestelde zorgnoden kunnen rekenen op een gelijke en volwaardige personeelsomkadering. Een RVT-omkadering voor bewoners met een B, C, D of Cd-profiel (KATZ-schaal) geldt als een noodzakelijk minimum om menswaardige en kwalitatieve zorg te kunnen bieden. Bovendien dient verder intensief opgevolgd te

worden in welke mate de residentiële zorg zich niet uitsluitend op de meest 'financieel gunstige' zorgprofielen gaat richten, waardoor de minder 'financieel gunstige' zorgprofielen uitgesloten worden.

- De Vlaamse Ouderenraad pleit ook voor een verhoging van de wettelijke minimum personeelsnormen op korte termijn om tegemoet te komen aan de toegenomen zorgzwaarte van de bewoners van residentiële zorgvoorzieningen en voor een grotere diversificatie van bijkomende competentieprofielen. Hiervoor zijn bijkomende middelen nodig.
- Complexe langdurende zorg voor ouderen moet beter gefinancierd worden, op eenzelfde niveau als voor jongere personen met beperkingen. Voor de Vlaamse Ouderenraad moet een leeftijdsonafhankelijk en inclusief welzijns- en zorgbeleid het uitgangspunt zijn (cfr. Advies 2016/1 over de conceptnota Vlaams welzijns- en zorgbeleid voor ouderen).
- Ouderen die verhuizen van een onaangepaste woning naar een assistentiewoning kunnen beroep doen op de huursubsidie, maar dat is niet mogelijk voor ouderen die vanuit een gelijkaardige situatie verhuizen naar een woonzorgcentrum. Voor de Vlaamse Ouderenraad moet ook deze laatste groep aanspraak kunnen maken op de Vlaamse huursubsidie, gezien ook zij verhuizen naar een aangepaste woonomgeving. Dit zou de betaalbaarheid van de woonzorgcentra voor ouderen met een laag inkomen bovendien substantieel verbeteren.

Advies

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het woonzorgdecreet van 13 maart 2009, wat de subsidiëring van de infrastructuur van de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf betreft

Brussel, 8 augustus 2016

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het woonzorgdecreet van 13
maart 2009, wat de subsidiëring van de infrastructuur van de
woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf betreft

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet tot wijziging van het woonzorgdecreet van 13 maart 2009, wat de subsidiëring van de infrastructuur van de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf betreft

Adviesvrager: Jo Vandeurzen - Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Ontvangst adviesvraag: 14 juli 2016

Adviestermijn: 30 dagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)

Goedkeuring raad: 8 augustus 2016

Contactpersoon: Kristel Bogaerts - kbogaerts@serv.be

De heer Jo VANDEURZEN
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Ellipsgebouw
Koning Albert II-laan 35 bus 90
1030 BRUSSEL

contactpersoon
Kristel Bogaerts
kbogaerts@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20160808_woonzorgcentra_infrastructuur

Brussel
8 augustus 2016

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het woonzorgdecreet van 13 maart 2009, wat de subsidiëring van de infrastructuur van de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf betreft

Mijnheer de minister

De SERV heeft op 14 juli 2016 uw vraag om advies over het "voorontwerp van decreet tot wijziging van het woonzorgdecreet van 13 maart 2009, wat de subsidiëring van de infrastructuur van de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf betreft" ontvangen.

De SERV zal gezien de geringe sociaal-economische relevantie geen advies formuleren.

De vertegenwoordigers van de Vlaamse sociale partners binnen de Strategische Adviesraad Welzijn, Gezondheid en Gezin (SAR WGG) zullen de standpunten van hun respectieve organisaties formuleren bij de bespreking van het dossier binnen dit forum.

Ik hoop, Mijnheer de Minister, u hiermee van dienst te zijn.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Karel Van Eetvelt
voorzitter

De heer Jo VANDEURZEN
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Ellipsgebouw
Koning Albert II-laan 35 bus 90
1030 BRUSSEL

contactpersoon
Gunter Naerts
gnaets@serv.be

ons kenmerk
SARWGG_Raad_20160913_infrastructuur_Woonzorg_ADV_DEF

Brussel
13 september 2016

Advies over de subsidiëring van de infrastructuur van de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf

Mijnheer de minister

De raad ontving op 14 juli 2016 een adviesvraag over het Voorontwerp van decreet tot wijziging van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009, wat de subsidiëring van de infrastructuur van de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf betreft.

De raad besprak dit voorontwerp van decreet op vrijdag 2 september 2016 en keurde er zijn advies in consensus goed.

1. Voorwerp van advies

Het voorliggende voorontwerp van decreet creëert de wettelijke basis voor een nieuw financieringsmodel voor de infrastructuur van woonzorgcentra en centra voor kortverblijf. Er wordt een forfaitair systeem opgezet waarbij een forfait voor het gebruik van infrastructuur toegevoegd wordt aan de exploitatiefinanciering.

In tegenstelling tot de tegemoetkomingen in de infrastructuurkosten door het VIPA zal de nieuwe regeling – via een infrastructuurforfait - voor alle nieuwe initiatiefnemers kunnen gelden, welk hun rechtsvorm ook is.

2. Investeren in woonzorginfrastructuur

Vooreerst wenst de raad zijn tevredenheid te uiten over het feit dat er eindelijk duidelijkheid komt over de subsidiëring van de infrastructuur voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf. De sector wacht immers al sinds 2013 op duidelijkheid rond de toekomst van de VIPA-financiering. De raad vraagt om bij de implementatie voorrang te verlenen aan de voorzieningen die op de wachtlijst staan¹.

¹ Na de 'VIPA-resolutie' in het Vlaams Parlement van 19 juni 2013, werd er een wachtlijst aangemaakt van de voorzieningen met een ontvankelijk financieel-technisch plan ingediend voor 31/12/14.

Het is goed dat de Vlaamse overheid beslist om te blijven investeren in kwaliteitsvolle woonzorginfrastructuur voor ouderen en op deze manier ook uitdrukkelijk erkent dat bepaalde infrastructuurkosten zorggerelateerd zijn en dus door de gemeenschap collectief gedekt dienen te worden. We hopen dat deze regeling geen grote administratieve last betekent en dat de uitvoering en controle transparant en performant verlopen. De raad vraagt ook aandacht voor het stimuleren van een meer multifunctioneel gebruik van de infrastructuur onder andere in functie van de vermaatschappelijking. Uiteraard moet er aan de performantietoets voldaan worden.

Vlaanderen heeft er steeds voor gekozen om de zorginfrastructuur voor zorgbehoevende ouderen te financieren met publieke middelen. Deze keuze werd ook bevestigd in de conceptnota 'Vlaams welzijns- en zorgbeleid voor ouderen' waarin aangekondigd wordt dat de conceptnota nieuw financieringsmodel (bouwforfait) voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf wordt geoperationaliseerd.

Het onderscheid tussen wat zorg is en wat geen zorg is, is niet altijd even duidelijk. Er bestaan grijze zones. Toch moet er voor wat de financiering betreft ergens een lijn worden getrokken. Eerder omschreef de raad hierbij het begrip zorggerelateerde dienstverlening². Wanneer de raad spreekt over zorggerelateerde dienstverlening dan worden hiermee die diensten bedoeld die nodig zijn om ervoor te zorgen dat de geboden zorg- en hulpverlening in strikte zin maatschappelijk verantwoord is (kwaliteit, relevantie, toegankelijkheid, performantie en equity). Niet-zorggerelateerde dienstverlening zijn diensten zonder dewelke het maatschappelijk verantwoorde gehalte van de zorg- en hulpverlening in strikte zin ongewijzigd blijft.

Het door de samenleving geïnvesteerde zorgbudget is voor de raad in principe bedoeld voor de zorgkosten en zorggerelateerde woon- en leefkosten. Het gaat hier in de residentiële woonzorg over verpleegkundige, zorgkundige, paramedische zorg- en welzijnsomkadering en aangepaste zorginfrastructuur. Niet-zorggerelateerde kosten zijn normaliter voor rekening van de gebruiker – net zoals dat het geval is voor elke niet-zorgbehoevende. Dit geldt evenzeer voor huisvesting: deze is voor rekening van de gebruiker behalve het deel van de infrastructuurkosten dat zorggerelateerd is.

3. Financiële implicaties en betaalbaarheid

Zorgbehoevende ouderen moeten kunnen rekenen op de gepaste personeelsomkadering en op een aangepaste infrastructuur wanneer zij verhuizen naar een collectieve zorgsetting. Ook voor de professionals in zorg en ondersteuning is een goede staat van een zorg-georiënteerd gebouw belangrijk.

Voor de voorzieningen met een rechtsvorm die ook in het verleden konden rekenen op VIPA-subsidies zou het nieuwe financieringssysteem minder voordelig kunnen zijn. Ook zou het voorgestelde forfait van 5 euro onvoldoende zijn om alle zorggerelateerde en collectieve infrastructuurkosten te dekken. Het is belangrijk om de financiële leefbaarheid van deze voorzieningen te ondersteunen. Zo moet, indien de kostprijs van een woonzorgcentrum evolueert, het infrastructuurforfait mee evolueren.

² SAR WGG, Aanbevelingen bij het debat over marktwerking en commercialisering in de woonzorg, 24 mei 2012

Er is bovendien garantie nodig dat er een voldoende groot budget voorhanden is om een realistisch forfait uit te betalen en de hoogte van dit forfait aan te houden voor de (ver)nieuwbouw en renovatie van woonzorgcentra en centra voor kortverblijf die ook de komende jaren zullen volgen.

De raad vraagt daarnaast te onderzoeken of er een overgangsregeling kan getroffen worden waarbij alsnog een beperkte, eerlijke infrastructuurforfait kan voorzien worden voor die woonzorgcentra die in het verleden geen beroep konden doen op enige VIPA-subsidiëring maar wel voldeden aan de toenmalige infrastructurele VIPA-vereisten. Met deze forfait kunnen ook zij blijvend de kwaliteit waarborgen, de dagprijs verlagen en een performante zorginfrastructuur blijven aanbieden. Bovendien wordt hierdoor een gelijk speelveld voor alle voorzieningen gecreëerd en wordt vermeden dat een aantal voorzieningen ondergefinancierd blijven.

De raad dringt er op aan om een soepele procedure uit te werken die ook geldt voor de publieke sector.

De raad vraagt ook welke impact deze beslissing heeft op de betaalbaarheid van de woonzorg voor ouderen.

Het is voor de raad noodzakelijk dat het infrastructuurforfait integraal ten goede komt van de bewoners. Dit infrastructuurforfait moet er mede voor zorgen dat de betaalbaarheid van de residentiële ouderenzorg voor de bewoner gegarandeerd is. We pleiten ervoor dat het infrastructuurforfait wordt afgetrokken van de dagprijs die zichtbaar wordt aangerekend aan de bewoner (dit kan bijvoorbeeld op een gelijkaardige manier gebeuren als de aanduiding op de factuur van het incontinentiemateriaal).

Publieke middelen voor zorg (collectieve financiering) moeten volledig gebruikt worden voor hun bestemming: het aanbieden van Maatschappelijk verantwoorde zorg. Deze middelen kunnen, zoals gezegd, alleen voor zorg en zorggerelateerde diensten aangewend worden. Om zekerheid te hebben of de publieke middelen voor zorg voor 100% naar zorg gaan is maximale transparantie vereist.

Transparantie is noodzakelijk inzake:

- de kwaliteit van leven van de bewoner;
- de kwaliteit (met inbegrip van toegankelijkheid (betaalbaarheid)) van zorgverlening en huisvesting;
- de huisvestingskost;
- het personeelsbestand;
- de kwaliteit van leven in de voorziening;
- de boekhouding over de allocatie van de middelen (zodat vergelijkingen tussen voorzieningen mogelijk worden).

Met betrekking tot de transparantie inzake kwaliteit vraagt de raad om in het kwaliteitsinstituut ook specifiek rond ouderenzorg te werken, zoals gebeurt met de ziekenhuizen en de geestelijke gezondheidszorg.

Uiteraard moeten er ook voldoende middelen worden voorbestemd voor het bewerken van kwaliteit.

Ook moet erover gewaakt worden dat de huurprijs die een uitbater betaalt voor het gebruik van infrastructuur marktconform is. In elk geval moet vermeden worden dat het infrastructuurforfait wordt vertaald in hogere huurprijzen.

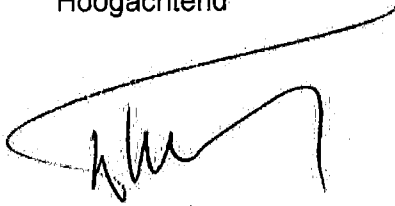
4. Opvolging

De raad vraagt om het nieuwe financieringssysteem goed op te volgen en bij te sturen wanneer de uitgangspunten van 'Maatschappelijk verantwoorde zorg' (kwaliteit, sociale rechtvaardigheid, performante, relevantie en toegankelijkheid) geschaad worden. Daarnaast wil de raad duidelijk stellen dat het vragen van eigen bijdragen van ouderen moet voldoen aan de voorwaarden van toegankelijkheid en betaalbaarheid. Hierbij is een goede monitoring van de dagprijzen en de supplementen noodzakelijk. De SAR WGG vraagt ook om een armoedetoets uit te voeren en op te volgen.

De raad pleit voor een inhaalbeweging en groeipad dat leidt naar een betere financiering van de zorg en ondersteuning van ouderen. Naast de infrastructuursubsidies, moet er dringend meer geïnvesteerd worden in de zorg, ook voor voorzieningen met een minimum aantal RVT-erkenningen, maar een zeer hoge zorgzwaarte. De raad vraagt niet alleen te investeren in kwantiteit van zorg en ondersteuning voor ouderen maar ook in de kwaliteit van de zorg en ondersteuning.

Tot slot vraagt de raad wat er in de andere sectoren zal gebeuren met de (VIPA)-infrastructuursubsidies.

Hoogachtend

Gunter Naets
Secretarisa

Jan De Maeseneer
voorzitter